

Třebíč

Ochutnejte Třebíčsko, rozmanitý region Vysočiny

Text a foto: Destinace Třebíčsko

Malebná krajina, pohádkové památky, silné příběhy nebo typická gastronomie. Nejen to je Třebíčsko, turistická oblast na jihovýchodě Vysočiny. Přijedte k nám kdykoliv v roce, třeba i na podzim. Do pestrosti krajiny i barevnosti vyžití se zamilujete.

Chuť Vysočiny a město památek a kultury

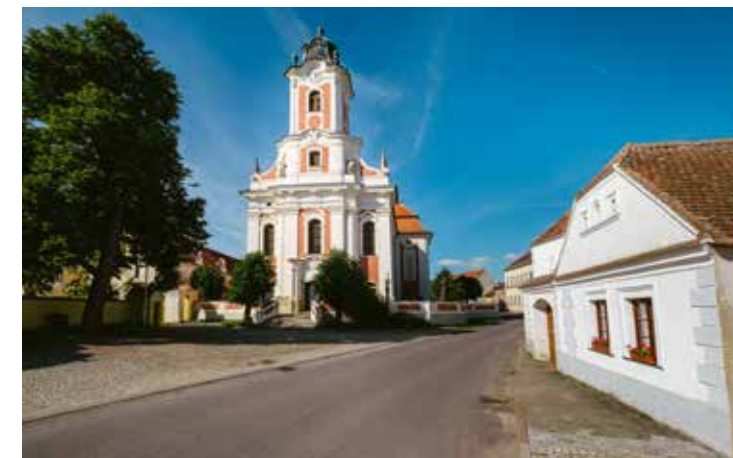
Brambory – marně byste hledali plodinu, která je typičtější nejen pro Třebíčsko, ale také pro celou Vysočinu. Už jste někdy ochutnali pekáče, kyselku, střapata, peciválky nebo zehejbáky? Jedná se o typická jídla Třebíčska. Zastavte se při svých výletech u nás v některé z mnoha restaurací a rozmazlete své chuťové pohárky lahodnými pokrmy z brambor. Podzim je na Vysočině časem sklizně této plodiny, zavítejte na bramborobraní do Třebíče poslední zářijovou sobotu. Při toulkách Třebíčí objevíte restaurace s tradiční i moderní kuchyní, útulné kavárny nebo bistra s pes-

trou nabídkou. Nezapomeňte navštívit třebíčské památky, nejen ty zapsané na seznamu UNESCO – areál bývalého benediktinského kláštera s bazilikou sv. Prokopa a židovskou čtvrt se židovským hřbitovem. Třebíč jako na dlani budete mít z Vodojemu na Strážném hoře nebo z městské věže. Třebíč se pyšní český unikátem – větrným mlýnem, který nikdy nemlel mouku. Zpracovával stromovou kůru pro koželuhy, kteří ji používali na čištění kůží. Každou první neděli odpoledne se na mlýně roztáčí větrné kolo. Je to zážitek, na který se jen tak nezapomíná. Na čtyři moderní expozice láká Muzeum Vysočiny na Valdštejnském zámku.

Barokní krajina s nádechem Francie

Dnešní krajina je z velké části dílem barokních mistrů. Baroko nejsou pouze monumentální kostely a paláce, ale také komponovaná krajina. Barokní zámky obklopují francouzské zahrady volně přecházející v anglický park. Pohádkový zámek nechal vystavět v Jaroměřicích nad Rokytnou rod Questenbergů. Na prohlídce se dozvíte, jak žila hraběcí rodina, jaké bylo oblíbené jídlo při barokních hostinách a také nakouknete do zámecké kuchyně. Na podzim se veřejnosti po dlouholeté rekonstrukci otevře chrám sv. Markéty tvořící se zámek jednotný areál. Unikátní barokní kaple

skrývají zámky v Polici a v Budišově. Budišov se pyšní barokními sochami na návsi, u zámku nebo v zámeckém parku. Barokní přestavba zdejšího zámku je dílem hraběcí rodiny Paarů, kteří ho nechali přebudovat na honosné letní sídlo. Inspiraci našli ve Vídni, plány vychází z podoby paláce Belveder. Kromě ojedinělé zoologické expozice lákají od letošního roku návštěvníky zámecké interiéry včetně salla tereny s čínskými a orientálními motivy. Za vidění a také fotku stojí kostelní věž s druhou největší otočnou korouhví na světě, ta největší je ve španělské Seville. Hodnotný barokní areál, kterému dominuje kostel, najdete v Kdousově. Kostel sv. Linhart, fara a sýpka s hospodářskými budovami upoutá vaši pozornost již z dálky. Významnou sakrální památkou je venkovská synagoga v nedaleké Polici. Je pozůstatkem někdejšího židovského ghetta. Na Třebíčsku zůstalo zachovaných několik židovských hřbitovů. Na většině z nich jsou nejstarší náhrobky právě z období baroka. Vydejte se do Jemnice, Police, Moravských Budějovic nebo Třebíče. Krajina Třebíčska

Kdousov

ukrývá velké množství drobných sakrálních památek. Kapličky, boží muka a křížky v polích a lukách má téměř každá obec na Třebíčsku. V Náměšti nad Oslavou se přes řeku klene most s nejbohatší barokní výzdobou na Moravě. Přezdívá se mu malý Karlův most. Nevěříte? Přesvědčte se na vlastní oči.

Za výhledy do údolí řek Jihlavy a Oslavy

Kaňonovitá údolí vytvořily řeky Jihlava a Oslava. Jihlavu přehradila

v 70. letech minulého století hráz Dalešické přehrady. Na její hladinu vyplouvá celoročně výletní loď Horácko, v září a říjnu o víkendech a svátcích třikrát denně. Během plavby uvidíte skalní útvary jako je vztyčený prst, žabák, několik ostrůvků a také hradisko Kramolín. Objeďte okolí přehrady na kole nebo pěšky. Síť cyklotras a pěších stezek vás provede po obou březích přehrady. Výhled na přehradu se vám otevře z vyhlídky u Kozlan, Stropešína nebo Hartvíkovic.

Dalešická přehrada - Hartvíkovic

Řeka Jihlava si klikatí od hráze cestu hlubokým údolím částečně zatopeným vyrovnávací nádrží Mohelno. Za Mohelnem začíná jeden z nejkrásnějších úseků řeky. Sevřené údolí lemují skály, skalní věže a útvary. Třebíčsko opouští řeka u Lhánic a právě tady najdete ty nejkrásnější vyhlídky - Na Babách, Velká skála nebo Velký kačer. Při putování údolím Oslavy budete obklopeni divokou přírodou, roste tady také jeden z nejstarších smrků u nás. Je vysoký téměř 50 metrů, obvod kmene má úctyhodných 4,6 metru a pamatuje nástup Haugwitzů na náměšťské panství v roce 1766. Nad údolím nechali majitelé náměšťského panství vystavět několik drobných staveb. K nejkrásnějším patří Gloriet a Vlčí kopec. Nad soutokem Oslavy s Chvojnicí objevte zříceninu hradu Kraví hora.

Krajina s roztroušenými ostrůvky

Severně od Třebíče se rozprostírá typická krajina této části Vysočiny tvořená balvanitými ostrůvky s lesíky a křovinami. Rozmanité tvary balvanů a skalisek daly průchod lidské představivosti a vznikla řada pověstí. Své putování zahajte nejlépe na nádraží v Rudíkově. Blízký les ukrývá Raubířské skály, ve kterých se podle pověsti ukrývali loupeživí chlapci. Říkalo se jim raubčíci. Okolí Kamenné u Budišova si oblíbil čert, nechal zde otisk své ruky a na kameni, odkud se rozhlížel do kraje, nechal vysezený důlek. Jiné kameny ve tvaru mís daly vzniknout pověstem o pohanských obětích. Kámen se ve vesnici těží dodnes a pod šikovníma rukama místního umělce vzniklo spojení kamene se železem. Nad vesničkou stojí krásná zvonička,

Hanzalův kopeček u Čáslavic

Muzeum Orovara Březiny

Synagoga Police

a když se vydáte po cestě ještě dále, můžete obdivovat jarní, letní, podzimní i zimní rovnodennost. Na druhou stranu se vydejte objevovat kolomazné kameny. Palírny kolomazi v Kamenné prameny zmiňují již ve 14. století.

Vysočina jako na dlani

Nejvyšší vrchol Třebíčska je pojmenovaný po dívce Marianě. V lese pod kopcem ji zavraždili loupežníci. Na místě nešťastné události stojí dodnes smířčí kámen. První rozhledna na kopci vysokém 711 metrů stávala již na začátku 20. století. V 50. letech minulého století se zřítíla při silné bouři. Novou rozhlednu vystavěli společnými silami okolní obce po téměř 50 letech. Veřejnosti slouží rozhledna od roku 2012. Letošní kulaté výročí završí společný výstup na Mařenku 28. října. Z vyhlídkové plošiny je možné přehlédnout nejvyšší vrcholy Vysočiny - Javořici a Devět skal a Křemešník. Uvidíte také Pavlovské vrchy,

Novohradské hory a Bílé Karpaty. Při dobré viditelnosti spatříte i vrcholky rakouských Alp. Rozhledna je celoročně přístupná.

Kraj silných příběhů a významných osobností

Benediktinští mniši, moravská markrabata, šlechtické rody, básníci nebo hrdinové odboje. Ti všichni spoluvytvářeli historii a osudy zdejšího kraje. Přijďte na Třebíčsko a nechte si vyprávět o lidech napříč staletími. Mnohé tradice mají své kořeny v dobách, kdy tito lidé žili. Jednu z nejstarších historických slavností zažijete každoročně na začátku léta v královském městě Jemnici, Questenberkové a Haugwitzové učinili ze svých měst významná centra kultury a hudby. V obou městech se konají hudební festivaly dodnes. Významný moravský archeolog Jaroslav Palliardi strávil konec života v Moravských Budějovicích. Zdejší zámek prošel citlivou rekonstrukcí a seznamuje s řemesly jihozápad-

ní Moravy i s příběhem města a zámku. Představitel českého symbolismu Otokar Březina učil na sklonku života v Jaroměřicích nad Rokytnou. V domě kde bydlel dnes najdete muzeum. Jeho život a dílo je spojeno s drsnou krajinou Vysočiny. Nelehká doba druhé světové války zrodila hrdiny. Jan Kubiš se narodil v Dolních Vilémovicích. Přijďte na Třebíčsko a seznamte se s příběhy Jana Kubiše, Antonína Kaliny, sester Kovárníkových, rodin Papulových a Vitoušových. Pro Třebíčsko nebyla lehká ani poválečná doba. Fara v Lukově u Moravských Budějovic představuje expozice mapující Babické procesy a akce namířené proti místním sedlákům. Naplánujte si podzimní dovolenou na Třebíčsku, objevte malebnost zdejší krajiny, pohádkové památky, naslouchejte silným příběhům a ochutnejte typickou gastronomii. Ochutnejte Třebíčsko všemi smysly, u nás si to zamilujete kdykoliv v roce.

Zámek Jaroměřice nad Rokytnou